

TYTUŁ OPRACOWANIA:

**PROJEKT KONSERWATORSKI BUDOWLANO-
WYKONAWCZY PRZEBUDOWY FOSY PRZY PAŁACU I. K.
POZNAŃSKIEGO – WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW
POD NR A/46.****PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH****KAT.OBIEKTU III/VIII**

ADRES OBIEKTU:

91-065 ŁÓDŹ, UL. OGRODOWA 15.

NR EWID. DZIAŁEK:

**DZ. NR 102/6, OBR. B-46.
jedn. ewidenc. nr: 106102_9.0046.**

INWESTOR:

**MUZEUM MIASTA ŁODZI,
91-065 ŁÓDŹ, UL. OGRODOWA 15**

PROJEKTANCI:	IMIE I NAZWISKO:	NUMER UPRAWNIEŃ:	PODPIS:
ZIELEŃ:	dr inż. HALINA JAROSZEWSKA		
ARCHITEKTURA:	mgr inż. arch. DANUTA WŁODARSKA	289/83/WMŁ	
WSPÓŁPRACA:	inż. arch. KAROLINA KĘDZIEJSKA		
SPRAWDZAJĄCY:	mgr inż. arch. DANIEL PYZALSKI	56/LOOKK/2011	
	mgr inż. arch. ROBERT KUBA		
KIEROWNIK PRACOWNI:		mgr inż. arch. DANUTA WŁODARSKA	
DOKUMENTACJĘ ZAOPINIOWANO:			
w zakresie konserwacji zabytków - WKZ			
ZAWARTOŚĆ:			
Dokumentacja projektowa:		Załączniki:	
<ul style="list-style-type: none">PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH			
maj 2019r.			

WYKAZ ZAWARTOŚCI OPRACOWANIA:

SPIS ZAWARTOŚCI

1. Dane ogólne.....	2
1.1. Cel opracowania.....	2
1.2. Podstawa opracowania.....	2
2. Opis stanu istniejącego.....	3
3. Program prac konserwatorskich.....	3
4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, dóbr kultury współczesnej oraz krajobrazu kulturowego.....	4
5. Uwagi końcowe.....	5

PROJEKT KONSERWATORSKI BUDOWLANO-WYKONAWCZY PRZEBUDOWY FOSY PRZY PAŁACU I. K. POZNAŃSKIEGO – WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW POD NR A/46.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

1. Dane ogólne

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania projektowego jest renowacja fosy, stanowiącej integralną część zabytkowego założenia pałacowo-ogrodowego pałacu Izraela Kalmanowicza Poznańskiego – obecnej siedzibie Muzeum Miasta Łodzi, przy ulicy Ogrodowej 15.

Poniższe opracowanie jest zamiennie w stosunku do projektu podstawowego, na który uzyskano pozwolenie na budowę - Decyzja Nr DAR-UA-I.958.2016, z dnia 01.06.2016r. Jest to II etap robót (I etap został wykonany w 2018 r. na podstawie pozwolenia na budowę – Decyzja Nr DAR-UA-I.1055.2018, z dnia 23.05.2018r.).

1.2. Podstawa opracowania

- Zlecenie Inwestora (Muzeum Miasta Łodzi, 91-065 Łódź, ul. Ogrodowa 15),
- Mapa sytuacyjno – wysokościowa w skali 1: 250,
- Inwentaryzacja nawierzchni i drzewostanu wykonana w ramach prac wstępnych do etapu I,
- Decyzja Nr DAR-UA-I.958.2016, z dnia 01.06.2016 r.,
- Decyzja Nr DAR-UA-I.1538.2017, z dnia 31.07.2017 r.,
- Decyzja Nr DAR-UA-I.1055.2018, z dnia 23.05.2018r.,
- Materiały archiwalne Muzeum Miasta Łodzi,
- Dokumentacja projektowa etapu I robót z 2018 r. (PROJEKT BUDOWLANO-KONSERWATORSKI ZAGOSPODAROWANIA OGRODU PAŁACU I. K. POZNAŃSKIEGO – PROJEKT ZAMIENNY – ZADANIE III – OGRÓD PAŁACU POZNAŃSKICH – ETAP I),
- Ekspertyza o stanie technicznym elementów małej architektury w ogrodzie Pałacu Poznańskich w Łodzi, przy ul. Ogrodowej 15, wpisanym do rejestru zabytków pod nr A/46, z lutego 2019 r., autor: dr inż. Jan Kozicki, mgr inż. arch. Danuta Włodarska, mgr inż. arch. Robert Kuba.
- Źródła:
- *Parki i ogrody Łodzi - Ogrody Nad Łódką*, praca zbiorowa pod red. Romualda Olaczka, Stowarzyszenie Film-Przyroda-Kultura w Łodzi, Łódź 2010, ISBN: 978-83-924031-3-5,
- Bomanowska Marzena, Bonisławski Ryszard, Podolska Joanna, *Spacerniak Łódzki*, Łódź 2010,
- Gola A., *Rezydencje łódzkich fabrykantów*, [w:] Aedifico et Conservo III. Eskalacja jakości kształcenia zawodowego w Polsce, Warszawa 1914,

- Laurentowicz-Grans M., Manžett-Kubiak J., Pałace „Ziemi obiecanej”, Tow. Opieki nad Zabytkami, Łódź 1997,
- Stefański K., Wielkie rody fabrykanckie Łodzi i ich rola w ukształtowaniu oblicza miasta: Geyerowie, Scheiblerowie, Poznańscy, Heinzlowie, Kindermannowie, Łódź 2014,
- Olaczek R. 1980. Zieleń miejska składnikiem dziedzictwa kulturowego Łodzi. Przegląd Ekon.-Społ. m. Łodzi, 6 (1979):47-60,
- Skrzydło L. 2000. Rody fabrykanckie, część druga. Oficyna Bibliofilów, Łódź: 1-128,

2. Opis stanu istniejącego

Murki fosa, przebiegające wzdłuż elewacji zachodniej wschodniego skrzydła pałacu, mają różną głębokość i wykonane są w technologii tradycyjnej z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie cementowej z wyprawą cementową.

Fosa znajduje się w złym stanie technicznym. Mur jest wyraźnie nachylony do wewnątrz, występują liczne spękania tynków z widoczną skorodowaną cegłą, mogące świadczyć o braku izolacji poziomej. Występują również mechaniczne ubytki w skorodowanej cegle.

3. Program prac konserwatorskich

Ze względu na małą grubość (27cm) ścianki murowanej i tynkowanej oporowej fosa oraz odchylenie od pionu do wewnątrz o kilka cm w niektórych miejscach jego rozbiórka jest niemożliwa bez poważnych ingerencji w nawierzchnię dookoła.

W związku z tym zaleca się jego wzmocnienie poprzez dodanie ścianki i płyty żelbetowej na całej długości fosa bez ingerencji w istniejący mur. Odpływ wodny sugeruje się pozostawić w istniejącej lokalizacji.

Wytyczne realizacyjne:

Proponuje się, po usunięciu uszkodzonego tynku i warstwy cegły (należy dokonać rektyfikacji pionowości ścianki przed ustaleniem grubości pionowej płyty wzmocnienia) - wzmocnienie istniejącego muru poprzez dodanie żelbetowej ścianki oporowej, o grubości minimum 50mm (grubość dostosowana do stopnia pochylenia istniejącej ściany od strony wewnętrznej fosa) oraz zbrojonej płyty o grubości minimum 150mm na dnie fosa na całej jej długości.

W ścianie pałacu, w poziomie płyty proponuje się wykonać bruzdę. Pod płytę ułożyć hydroizolację. Na fundamentach budynku zastosować izolację przeciwwilgociową, malowanego w kolorze elewacji.

Pionowe wzmocnienie ściany proponuje się zespolić z murkiem, wklejanymi przez folię, w odstępach co 300mm, prętami o średnicy 16mm. Pręty wklejać na głębokość minimum 200mm.

Pomiędzy istniejącą ścianką, a ścianką żelbetową należy zastosować folię kubelkową ułożoną kubelkami w stronę istniejącej ściany. Ponad folię kubelkową należy pozostawić odcinek wysokości około 200mm umożliwiający odparowywanie wody. Ponad ścianką żelbetową powinno się zastosować otwory odprowadzające wilgoć wysokości ok. 20mm i szerokości 250mm, rozmieszczone co 500mm.

Ponad 2 ściankami należy wykonać żelbetową czapę z kapinosami mocowaną do muru za pomocą wklejanych bolców ze stali nierdzewnej kwasoodpornej lub wklejanych prętów, wykonanych z austenitycznej stali nierdzewnej.

Dla zabezpieczenia fosy należy wykonać poziome kraty ze stali nierdzewnej na wysokości nie mniejszej niż 50 cm poniżej gruntu. Kraty powinny być zdejmowalne i mocowane do konstrukcji wsporczej ze stali nierdzewnej, leżącej na płycie żelbetowej. Poziom krat powinien być dostosowany do zmieniającego się poziomu gruntu oraz do spadku dna fosy i powinien zmieniać się schodkowo (zmiany poziomów powinny być dostosowane do zmian poziomu murku).

Renowację tynku murka fosy od strony zewnętrznej powinno się wykonać poprzez usunięcie miejsc lub większych fragmentów bardzo uszkodzonych tynków do gołej cegły; wykonać czyszczenie murka za pomocą myjki wysokociśnieniowej i gorącej wody; wykonać dezynfekcję murka preparatem biobójczym nieszkodliwym dla środowiska bez zawartości aktywnego chloru poprzez natrysk miejsc porażonych mikroflorą; wzmocnić odsłonięte podłoża pod tynk, jak i starego tynku; wyrównać podłoże i nałożyć tynk podkładowy na ścianę murka oporowego (aby tynk twardniał bez rys, podłoże musi być możliwie równe); naprawić rysy w tynku oraz naprawić rysy w podłożu pod tynkiem jeśli konieczne. Naprawę rys w tynku powinno się wykonać przez ich poszerzenie, zagruntowanie preparatem gruntującym o działaniu wzmacniającym, szpachlować szpachlówką silikonową. Naprawę rys w podłożu pod tynkiem powinno się wykonać przez ich poszerzenie, zagruntowanie preparatem gruntującym o działaniu wzmacniającym i otynkowanie uniwersalną zaprawą klejową do zatapiania tkaniny zbrojącej. Po naprawach należy nałożyć mineralny tynk wierzchni, dający się filcować do faktury gładkiej, jak na murku; malować farbą w kolorze identycznym z kolorystyką pałacu (KEIM HISTORISCH 50017).

Kolorystyka elementów murowanych/żelbetowych powinna być identyczna z kolorystyką pałacu (KEIM HISTORISCH 50017), a projektowane elementy stalowe do malowania w kolorze identycznym, jak kraty w korpusie głównym pałacu, tj. szary antracyt (POLIFARB ŁÓDŹ - LOWICYN RAL 7016).

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, dóbr kultury współczesnej oraz krajobrazu kulturowego

Teren objęty opracowaniem podlega ochronie na podstawie Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Podczas rewaloryzacji i modernizacji ogrodu przy pałacu Izraela Kalmanowicza Poznańskiego – obecnej siedziby Muzeum Miasta Łodzi, przy ulicy Ogrodowej 15 w trakcie realizacji prac ziemnych należy prowadzić nadzór archeologiczny.

W przypadku odkrycia zabytków archeologicznych po zgłoszeniu znaleziska do WKZ należy przeprowadzić interwencyjne badania archeologiczne.

5. Uwagi końcowe

Wszystkie projektowane prace należy wykonywać stosując się do zasad określonych w „Warunkach technicznych wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych” ITB tom I, wydawnictwo „Arkady”, pod stałym nadzorem osoby uprawnionej do kierowania pracami budowlanymi oraz z zachowaniem stosownych przepisów BHP w zakresie wynikającym z prowadzonego rodzaju robót.

Stosowane materiały winny posiadać wymagane aktualne atesty i aprobaty techniczne, upoważniające do stosowania w budownictwie, wydane przez właściwe jednostki aprobowe, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 5 sierpnia 1998 r. w sprawie aprobat i kryteriów technicznych oraz jednostkowego stosowania wyrobów budowlanych (Dz. U. Nr 107, poz. 679). W sprawach wymagających zmian przestrzennych, uściśleń technologicznych należy dokonać odpowiednich ustaleń w ramach nadzoru autorskiego.

Opracowanie:

Zieleń - dr inż. Halina Jaroszevska

Architektura - mgr inż. arch. Danuta Włodarska

Współpraca - techn. bud. Wiesława Stall

Sprawdzający - mgr inż. arch. Robert Kuba